

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ

**ПРОСТОРНИ ПЛАН
ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА
ВИСОКОНАПОНСКОГ ДАЛЕКОВОДА 2x400 kV
БАЈИНА БАШТА - ОБРЕНОВАЦ**

- РАНИ ЈАВНИ УВИД -

Београд, септембар 2018. године

УВОД

Приступа се изради Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора високонапонског далековода 2x400 kV Бајина Башта – Обреновац (у даљем тексту: Просторни план), на основу Одлуке о изради Просторног плана („Службени гласник Републике Србије”, број 38/2018) и Одлуке о изради Стратешке процене утицаја Просторног плана на животну средину („Службени гласник Републике Србије“, број 25/2018).

Планирање, коришћење, уређење и заштита простора засниваће се на принципима уређења и коришћења простора утврђеним чланом 3. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 - УС, 98/13 - УС, 132/14 и 145/14), као и на Закону о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14) и Закону о утврђивању јавног интереса и посебним поступцима експропријације и прибављања документације ради реализације изградње система за пренос електричне енергије 400 kV напонског нивоа „Трансбалкански коридор - прва фаза“ („Службени гласник РС“, број 155/14).

Непосредни предмет Просторног плана је високонапонски далековод 2x400 kV Бајина Башта - Обреновац (у даљем тексту „високонапонски далековод“). Просторним планом ствара се плански основ за директно спровођење, израду техничке документације, прибављање дозвола у складу са законом, односно стварање услова за изградњу далековода.

Потреба за изградњом далековода, који представља пројекат од националног значаја, има своје упориште у визији и дугорочним циљевима просторног развоја Републике Србије, према Закону о Просторном плану Републике Србије за период од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, број 88/10), посебно у делу који се односи на поузданост националног електроенергетског система, побољшања енергетске ефикасности и могућности коришћења нових еколошки прихватљивих ресурса - извора енергије.

Значај изградње планираног високонапонског далековода је посебно наглашен доношењем Закона о утврђивању јавног интереса и посебним поступцима експропријације и прибављања документације ради реализације изградње система за пренос електричне енергије 400 kV напонског нивоа „Трансбалкански коридор - прва фаза“ („Службени гласник РС“, број 155/44). Наведеним Законом, у делу описа планираних инфраструктурних објеката за пренос електричне енергије у Републици Србији наведени далековод ће представљати вод највишег напона и пропусне моћи. Поред високонапонског далековода у инвестиционим плановима налазе се и 400 kV водови: 2x400 kV Република Србија (Бајина Башта) – граница Црне Горе – граница Босне и Херцеговине, 2x400 kV Панчево – граница Румуније, и 400 kV Крагујевац 2 – Краљево 3 са подизањем напонског нивоа у ТС „Краљево 3“. Сви ови инфраструктурни објекти су, заједно са далеководима који су плановима оператора преносних система суседних земаља, дефинисани као Трансбалкански коридор. Траса високонапонског далековода користи делове трасе постојећих 220 kV далековода у дужини од приближно 40%.

Просторни план биће заснован на планској, студијској и другој документацији, резултатима досадашњих истраживања и важећим документима у Републици Србији. Саставни део Просторног плана чини и Извештај о стратешкој процена утицаја Просторног плана на животну средину.

1. ОПИС ГРАНИЦА ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

Одлуком о изради Просторног плана дата је прелиминарна граница обухвата Просторног плана, која треба да буде утврђена Нацртом Просторног плана.

За потребе упућивања у процедуру раног Јавног увида предлаже се обухват Просторног плана на деловима територија града Београда градске општине Обреновац, града Ваљево и општина Бајина Башта, Косјерић, Мионица, Лајковац и Уб, и то:

- на територији града Београда, градска општина Обреновац целе катастарске општине Бровић, Трстеница, Стублине, Грабовац, Звечка, Ратари, Бргулице и Уровци;
- на територији града Ваљево целе катастарске општине Брезовица (Брезовице), Таор, Доње Лесковице, Богатић, Ковачице, Бранговић, Белић, Дегурић, Бујачић, Петница, Клинци, Пауне, Мрчић, Белошевац, Попучке, Лукавац, Дивци, Кланица, Лелић, Стрмна Гора и Лозница;
- на територији општине Бајина Башта целе катастарске општине Зауглине, Рача, Мала Река, Луг, Бајина Башта, Вишесава, Црвица, Придоли, Обајгора, Добротин, Сијерац и Љештанско;
- на територији општине Косјерић целе катастарске општине Годечево 1 и Маковиште 1;
- на територији општине Мионица цела катастарска општина Шушеока;
- на територији општине Лајковац целе катастарске општине Словац, Степање и Бајевац;
- и на територији општине Уб целе катастарске општине Мургаш, Руклада, Паљуви, Уб, Трњаци, Стубленица, Црвена Јабука, Шарбане, Милорци и Лончаник.

Током израде Нацрта просторног плана граница Просторног плана биће утврђена као коридор планираног високонапонског далековода 2x400 kV ширине до 100m (по 50m од осе коридора далековода) и дужине од око 109 km, од планираног разводног постројења „Бајина Башта” код ТС „Бајина Башта“ (утврђеног Планом детаљне регулације за изградњу разводног постројења РП 400 kV уз постојећи комплекс трафостанице ТС 220/35kV „Бајина Башта” („Службени лист општине Бајина Башта”, број 8/16) и Просторним планом подручја посебне намене инфраструктурног коридора високонапонског далековода интерконекција 2 x 400 kV Република Србија (Бајина Башта) - граница Црне Горе - граница Босне и Херцеговине („Службени гласник Републике Србије“, број 104/17.), до ТС „Обреновац А“. Простор детаљне разраде обухвата подручје коридора високонапонског далековода у целости. Укупна површина Просторног плана и простора детаљне разраде обухватаће око 11 km².

Шире подручје Просторног плана приказано је на графичком прилогу: Посебна намена простора.

Табела 1. Обухват подручја Просторног плана према Одлуци о изради

Јединица локалне самоуправе	П, ha	Дужина деоница, km
Београд	114	18,1
Ваљево	221	36,7
Бајина Башта	133	20,6
Косјерић	54	10,6
Мионица	5	-
Лајковац	26	7,1
Уб	94	15,9
Укупно	647	109,0

2. КРАЋИ ИЗВОД ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА

Законом о Просторном плану Републике Србије за период од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, број 88/10), утврђено је да је основни циљ развоја енергетске инфраструктуре активно учешће Републике Србије у планирању и изградњи стратешке - регионалне и паневропске енергетске инфраструктуре за пренос електричне енергије, као и поуздано и сигурно снабдевања домаћих потрошача. Изградња нових електроенергетских водова и трансформаторских станица и нових интерконективних веза са суседним државама један од оперативних циљева развоја енергетике.

Уредбом о утврђивању Регионалног просторног плана Златиборског и Моравичког управног округа („Службени гласник РС“, број 1/13), планиран је развој енергетске инфраструктуре засниван на: успостављању ефикасног система планског управљања и експлоатације изграђених енергетских ресурса применом савремених технолошких решења и модернизацијом постојећег система преноса; изградњи нових објеката и водова; дистрибуцији енергије према међународним стандардима; стварању услова за континуирано, поуздано и рационално напајање електричном енергијом подручја Просторног плана, као и интензивирањем коришћења обновљивих извора енергије.

Уредбом о утврђивању Регионалног просторног плана за подручје Колубарског и Мачванског управног округа („Службени гласник РС“, број 11/15), планиран је развој електроенергетске мреже и објеката изградњом двоструког далековода 400 kV Обреновац - Бајина Башта, којим ће бити замењен постојећи далековод 220 kV број 213/1 ТС „Обреновац“ - ТС „Бајина Башта“.

Регионалним просторним планом административног подручја града Београда („Службени лист града Београда" бр. 10/04, Измена и допуна 38/11) у систему снабдевања електричном енергијом дефинисани су циљеви развоја електроенергетске мреже који ће се заснивати на изградњи преносних водова далековода 400 kV, 220 kV и 110 kV водова са одговарајућим трафостаницама (ТС) и на усмеравању преносне мреже на реконструкцију водова 220 kV за напонски ниво 400 kV да би се постојећи коридори 220 kV искористили за изградњу вишесистемских водова 400 и 110 kV.

Стратегијом развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године („Службени гласник РС”, број 101/15) где је наведено да стратешку и развојну важност на националном, регионалном и паневропском нивоу у периоду до 2025, односно 2030. године имају подизање мреже западне Србије на двоструки 400 kV далековод између Обреновца и Бајине Баште.

3. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

Правац коридора планираног високонапонског далековода 2x400 kV је већим делом север-југозапад, од ТС „Бајина Башта“ - планирана поља 400 kV у новом постројењу 400 kV до ТС „Обреновац А“ - постојеће поље А12 и резервно поље А13. Дужина коридора износи око 109 km. Број стубова је 335.

Планирани далековод 2x400 kV користи делове трасе постојећих далековода 220kV бр. 213/1 око 48km и далековода 204 око 7km, укупно око 55km. Ван постојећег коридора је деоница у дужини од око 60km.

Подручје Просторног плана простира се у погледу рељефа, у равничарском терену са незнатним одступањем у морфологији, брдско благо заталасаном и брдско-планинском рејону, што условљава распоред стубова планираног високонапонског далековода 2x400 kV.

У намени простора катастарских општина обухваћених у целости доминира пољопривредно земљиште са око 437 km² (67,5%), затим шуме и шумско земљиште и други

вегетацијом обрасли терени са око 185 km² (28,6%), док најмању површину заузимају антропогени терени у функцији насеља и инфраструктуре са око 23 km² (3,5%).

Избегнут је пролаз кроз насељена подручја, али се коридор приближава грађевинским подручјима градова, сеоских насеља и заселака, домаћинствима дуж локалних путева и уз коридоре постојећих далековода, у околини Бајине Баште, у близини Ваљево, Уба и Обреноваца.

Планирани коридор прелази преко више водотока, а доминантан је прелаз преко река Рача, Пилица, Рогачица, Градац, Колубара, Кладница, Уб и Тамнава.

Планирани коридор се укршта са државним путевима: Iб реда број 21 Београд - Ваљево - Косјерић, Iб реда број 26 Обреновац – Шабац, Iб реда број 28 Љубовија – Рогачица - Ужице, IIа реда број 101 Обреновац - Уб, IIа реда број 120 Обреновац (Звечка) - Добановци IIа реда број 144 Уб - Ваљево и IIа реда број 170 Бајина Башта - Мокра гора, IIа реда број 171 Бајина Башта - Ужице, IIа реда број 176 Ваљево - Дивчибаре, IIб реда број 340 Обреновац – Бањани. Такође планирани високонапонски далековод се укршта и са пругом Београд - Ужице (Бар) и Београд - Ваљево и краком ка ТЕНТ-у А и Б.

Коридор се укршта се постојећим далеководима преносног система, и то са: ДВ 110 kV 116/2 „Ваљево 1 – Косјерић“, ДВ 110 kV 120/3 „Ваљево 3 - ЕВП Словац“, ДВ 110 kV 107/2 „Ваљево 3 – Колубара“, ДВ 110 kV 121/3 „Београд 10 – Обреновац (СП)“ и ДВ 110 kV 121/2 „Обреновац (СП) - ЕВП Бругле“.

4. ОПШТИ ЦИЉЕВИ ИЗРАДЕ ПЛАНА

Изградња далековода са аспекта дугорочног развоја електроенергетске мреже Републике Србије, омогућиће: унапређење стабилности и поузданости националног електроенергетског система; развојно усаглашавање и интегрисање са енергетским системима земаља чланица Енергетске заједнице земаља југоисточне Европе, у складу са енергетском политиком ЕУ по питању регионалне сигурности напајања, интеграције обновљивих извора енергије и успостављања интерног електроенергетског тржишта.

Циљ израде Просторног плана је обезбеђење планске основе за изградњу високонапонског далековода 2x400 kV Бајина Башта – Обреновац.

Планирање, коришћење, уређење и заштита простора у обухвату коридора далековода засниваће се на следећим принципима:

- одрживог просторног развоја енергетске инфраструктуре - коришћењем савремених техничких и конструктивних решења при избору опреме и изградњи високонапонског далековода, уз постизање максимално могуће економске оправданости, социјалне прихватљивости и еколошке одрживости;
- смањивања штетног утицаја на животну средину - првенствено одговарајућим избором трасе високонапонског далековода, сагледавањем техничких могућности умањења утицаја на стање животне средине, примену одговарајућих мера заштите и умањење ризика за животну средину током изградње и експлоатације високонапонског далековода;
- заштите природних ресурса, природног и непокретног културног наслеђа - адекватном заштитом и одрживим коришћењем природних ресурса, посебно у погледу очувања постојећих екосистема, спречавању значајнијег нарушавања развојне валоризације културних, образовних и туристичко-рекреационе вредности у обухвату коридора далековода и његовом непосредном окружењу.

5. ПЛАНИРАНА ПРЕТЕЖНА НАМЕНА ПОВРШИНА И ПРЕДЛОГ ОСНОВНИХ УРБАНИСТИЧКИХ ПАРАМЕТАРА

Пропозиције Просторног плана и правила уређења и правила грађења далековода засниваће се на поштовању следећих принципа:

- европских и домаћих стандарда и добре праксе, у свим фазама изградње, експлоатације и одржавања високонапонског далековода; еколошке поузданости, којом се обезбеђује заштита од негативних утицаја на животну средину, предеоне, природне и непокретне културне вредности у коридору високонапонског далековода и непосредном окружењу;
- примени опреме и инсталација високе техничке поузданости и њиховој квалитетној уградњи, која омогућава дугорочно функционисање и испуњење основних циљева реализације; безбедности, којом се са високим степеном поузданости гарантује сигурност људи и материјалних добара од евентуалних хаварија;
- економске исплативости, утврђене студијом оправданости.

Планиране активности на изградњи високонапонског далековода 2x400 kV представљају функционално и технички усаглашен део ширег пројекта подизања напонског нивоа преносне мреже западне Србије на 400 kV напонски ниво. У оквиру пројекта „Трансбалкански коридор - прва фаза“, подизање напонског нивоа преносне мреже обухвата следеће активности: изградњу новог 400 kV постројења уз постојећу ТС „Бајина Башта“, изградњу далековода 2x400 kV између новог 400 kV постројења уз ТС „Бајина Башта“ и ТС „Обреновац“. У коначној фази овог Пројекта, предвиђена је могућност да се након изградње новог 400 kV постројења уз постојећу ТС „Ваљево 3“ обезбеди прикључење наведеног постројења са једним од далеководних система на ДВ 2x400 kV Бајина Башта-Обреновац..

Од наведених активности, у оквиру пројекта „Трансбалкански коридор - прва фаза“, предмет овог Просторног плана представља далековод 2x400 kV између новог 400 kV постројења уз ТС „Бајина Башта“ и ТС „Обреновац“.

5.1. Концепција техничког решења високонапонског далековода 2x400 kV Бајина Башта-Обреновац

Пројектовање, изградња и техничко обезбеђење високонапонског далековода 2x400 kV Бајина Башта-Обреновац, спроводе се према Правилнику о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV („Службени лист СФРЈ“, број 65/88 и „Службени лист СРЈ“, број 18/92), пратећих техничких прописа, норматива и препорука ЕПС-а и „ЕМС“ АД.

Основни елементи техничког решења високонапонског далековода 2x400 kV Бајина Башта-Обреновац (стубови, проводници, изолатори, темељи и друга опрема), као и параметри за пројектовање, дефинисани Пројектним задатком (за израду техничке документације предметног далековода), који је усвојен од стране Стручног савета АД „Електромрежа Србије“ су: а) Проводници који су у складу са очекиваним енергетским и радним условима; два проводника по фази номиналног пресека 490/65 mm² (у складу са меродавним SRPS и IEC стандардима), са пратећом опремом; б) Изолатори су одговарајућег типа са пратећом опремом у складу са меродавним IEC стандардом и очекиваним радним условима, који код приближавања или укрштања са другим објектима могу бити електрично и/или механички појачани; в) По два заштитна ужета са опремањем једног или оба ужета оптичким влакнима (OPGW) и пратећом опремом, и д) Челично решеткасти тип стуба далековода за двосистемски ДВ, са два врха за заштитно уже и директним двоструким заштитним уземљењем. Темљеви стубова су, по правилу армирано бетонски, рашчлањени или блок темељи.

Изградња далековода 2x400 kV Бајина Башта-Обреновац спроводи се у једној етапи. Процењено укупно време потребно за припремне радове и изградњу далековода, од усвајања

ПППН, износи око 5,5 година, од чега око 3,5 година за извођење грађевинских и електромонтажних радова.

5.2. Концепција планиране намене површина и режима коришћења простора у обухвату Просторног плана

Прелиминарно решење коридора високонапонског далековода 2x400 kV Бајина Башта-Обреновац одређено је уважавајући принцип максималног могућег просторног усклађивања са постојећим и планираним грађевинским подручјима, зонама заштићених природних и непокретних културних добара, инфраструктурних система и објеката.

Коридор високонапонског далековода 2x400 kV Бајина Башта-Обреновац планирана је углавном на шумском и пољопривредном земљишту, ван насељених зона већих густина и ван планираних грађевинских подручја насеља са зонама повећане осетљивости на утицај нејонизујућег зрачења у складу са препорукама Светске здравствене организације. Значајан део коридора користиће постојеће коридоре далековода 220 kV број 204 ТС „Бајина Башта“ - ТС „Београд 3“ и број 213/1 ТС „Бајина Башта“-ТС „Обреновац А“, који су предвиђени за демонтажу сукцесивно са изградњом високонапонског далековода.

5.2.1. Подела простора у планском обухвату на посебне зоне/појасе

За потребе изградње и заштите непосредног окружења, предвиђено је успостављање коридора дуж трасе планираног далековода 2x400 kV Бајина Башта-Обреновац укупне ширине до 100 m.

Коридор планираног далековода формирају следеће зоне/појаси:

1. Простор у коме се утврђују посебна правила коришћења и правила уређења у циљу обезбеђења услова за пројектно дефинисање трасе планираног далековода и успостављање заштитног појаса дефинисан је као заштитна зона. Укупна ширина заштитне зоне износи 100,0 m (по 50,0 m од подужне осе планираног коридора далековода). У оквиру заштитне зоне, након пројектног дефинисања положаја трасе и елемената техничког решења далековода успоставља се заштитни појас са обе стране вода, у ширини од по 30 m од крајњег фазног проводника (по чл. 218. Закона о енергетици). Спољна граница заштитне зоне представља уједно и границу планског обухвата подручја посебне намене са елементима детаљне регулације.
2. У оквиру заштитне зоне, простор непосредно дуж подужне осе коридора далековода у коме се утврђују посебна правила коришћења и правила уређења за потребе изградње, одржавања и надзора далековода дефинисан је као извођачки појас. Ширина извођачког појаса далековода износи до 40,0 m (по 20,0 m од подужне осе коридора далековода).

5.2.2. Правила коришћења простора по посебним зонама/појасима

Правила коришћења простора у коридору планираног далековода 2x400 kV Бајина Башта-Обреновац одређена су на следећи начин:

- У заштитној зони се, без промене намене и власништва над обухваћеним непокретностима, обезбеђује привремена службеност пролаза за време трајања радова и простор за успостављање заштитног појаса.
- У извођачком појасу се, без промене намене и власништва над обухваћеним непокретностима, обезбеђује трајна службеност прелаза/заузећа за потребе грађевинских и електромонтажних радова, постављање надземних водова и стубова далековода, надзор и одржавање елемената далековода. Површина за постављање стубова далековода се обезбеђује у оквиру извођачког појаса.

У заштитној зони (са извођачким појасом), до пројектног дефинисања трасе и елемената техничког решења далековода, успоставља се обавеза прибављања

услова/сагласности од стране предузећа надлежног за управљање планираним далеководом 2x400 kV Бајина Башта-Обреновац код израде друге планске и урбанистичко-техничке документације, као и изградње, инвестиционог одржавања или реконструкције других објеката и инсталација, услова газдовања и коришћења земљишта. Након утврђивања границе заштитног појаса, на основу пројектног решења трасе и елемената техничког решења далековода, обавеза прибављања услова/сагласности од стране предузећа надлежног за управљање планираним далеководом 2x400 kV Бајина Башта-Обреновац се односи само на активности у обухвату заштитног појаса.

Правила коришћења простора у обухвату Просторног плана, односно коридору планираног високонапонског далековода 2x400 kV Бајина Башта-Обреновац одређују се Просторним планом, у складу са Законом о енергетици, Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV („Службени лист СФРЈ“, број 65/88 и „Службени лист СРЈ“, број 18/92), пратећих техничких прописа, норматива и услова/мишљења која су прибављена за потребе израде овог Просторног плана.

6. ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПЛАНИРАЊА У ПОГЛЕДУ УНАПРЕЂЕЊА НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

Просторним планом обезбеђује се плански основ за изградњу високонапонског далековода 2x400 kV Бајина Башта - Обреновац.

Спровођењем Просторног плана очекују се следећи општи ефекти уређења и коришћења простора:

- обезбеђење простора за етапну изградњу високонапонског далековода;
- установљавање зоне заштите и успостављање одговарајућих режима коришћења простора у обухвату зоне заштите високонапонског далековода, са циљем спречавања негативних утицаја на окружење и могућих последица акцидентата на систему;
- обезбеђење функционалности и омогућавање планског развоја других инфраструктурних система у условима контролисаног коришћења простора у коридору високонапонског далековода;
- максимално очување и мониторинг могућег утицаја на здравље локалног становништва, биодиверзитет, природне ресурсе и заштићена природна и непокретна културна добра у коридору високонапонског далековода и његовом непосредно окружењу;
- утврђивањем правила уређења и правила грађења у обухвату коридора високонапонског далековода којима је условљено коришћење одговарајућих савремених техничких решења, пратеће опреме и пажљивог извођења грађевинских и електромонтажних радова и која обезбеђују извођење планираног далековода без потребе за привременим уклањањем или трајним измештањем постојећих објеката инфра- и супраструктуре, као и без значајнијег ометања коришћења обухваћених непокретности и других постојећих и развојних активности локалног становништва.

У Београду, 28. септембра 2018. године

Обрађивачи Просторног плана:

Институт за архитектуру и урбанизам Србије и ЈУП Урбанистички завод Београда

Директор Института
др Саша Милијић, научни саветник
(Заступник групе обрађивача)